

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ RNDr. Ľ. T.**, bývajúceho v N, **2/ B. T.**, bývajúcej v N., zastúpených JUDr. Ľubomírom Schweighoferom, advokátom v Bratislave, Šafárikovo námestie 2, proti žalovanému **Debt Collector, s.r.o.**, so sídlom v Nitre, Mostná 72, IČO: 36 748 919, zastúpenému JUDr. Petrou Lukáčovou, advokátkou advokátskej kancelárie JUDr. Lukáčová & partners, s.r.o, so sídlom v Nitre, Mostná 72, **o určenie, že záložné právo k nehnuteľnostiam nevzniklo, alternatívne, že zaniklo, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 9 C 133/2011, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. januára 2013, sp.zn. 9 Co 9/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 9. októbra 2012, č.k. 9 C 133/2011-277 zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. Konštatoval, že žalobcovia 1/ a 2/ sa domáhajú určenia, že záložné právo k nehnuteľnostiam nevzniklo, resp. zaniklo, teda návrhom je napadnutá samotná platnosť záložnej zmluvy a nie určenie platnosti dobrovoľnej dražby, ktorá bola až následným krokom, teda určenie platnosti a neplatnosti dobrovoľnej dražby nie je otázkou, od ktorej by záviselo rozhodnutie a ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Poukázal na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, sp.zn. 19 C 155/2011 je predmetom sporu určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, kde k tomu, aby mohlo prísť k platnej dobrovoľnej dražbe, museli byť splnené zákonné podmienky a predpoklady na výkon dražby. Jednou z nich bolo aj to, že musela existovať platná záložná zmluva, ktorá zakladala záložné právo.

Ak by sa ukázalo, že záložná zmluva nebola platná alebo zanikla ešte pred vykonaním záložného práva predajom na dobrovoľnej dražbe, musela by aj dobrovoľná dražba byť neplatná. Mal za to, že nakoľko vznik a platnosť záložného práva predchádzali dobrovoľnej dražbe, výsledok konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže ovplyvniť výsledok v konaní o určenie, či záložné právo k nehnuteľnosti nevzniklo, resp. zaniklo. Zdôraznil, že ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. je fakultatívnym ustanovením, čo znamená, že pripúšťa, aby súd podľa svojho uváženia rozhodol, či považuje iné prebiehajúce konanie za dôvod na prerušenie konania. Vzhľadom k tomu, že nepovažoval konanie o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby za dostatočný dôvod na prerušenie konania, nevyužil ani možnosť na prerušenie konania a návrh na prerušenie konania zamietol.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre uznesením z 31. januára 2013, sp.zn. 9 Co 9/2013 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania z dôvodov v napadnutom uznesení uvedených, je vecne správne a zákonu zodpovedajúce. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a dodal, že v § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. je upravená povinnosť prerušenia konania z dôvodu, že rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený vyriešiť sám. Dospel k záveru, že v uvedenom prípade žalovaný žiadal prerušiť konania z dôvodu závislosti rozhodnutia od otázky, ktorú môže súd prvého stupňa posúdiť aj sám, a preto súd prvého stupňa správne neprerušil konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. Na zdôraznenie správnosti dodal, že v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. súd môže konanie prerušiť aj v prípade, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši predbežná otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Predmetné ustanovenie sa týka procesných situácií, v ktorých súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je tu na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení, pričom rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol žalovaný dovolaním. Podľa jeho názoru došlo procesným postupom odvolacieho súdu k porušeniu základných zásad spravodlivého procesu, a to práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, teda k vade konania podľa § 237 písm. f) O.s.p. Namietal, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal s najpodstatnejším tvrdením žalovaného rozhodujúcim pre rozhodnutie, ktorými boli účinky vykonanej dobrovoľnej dražby a prechodu vlastníctva v zmysle udelenia príklepu. Dovolanie odôvodnil aj tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil skutkový stav ako aj právny stav v čase svojho rozhodnutia v zmysle § 241 ods. 1 písm. c) O.s.p. V dovolaní poukazoval na skutkový a právny stav tak, ako to už uvádzal v konaní pred súdmi nižšieho stupňa. Navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa ako aj uznesenie odvolacieho súdu a vrátil im vec na ďalšie konanie, prípadne aby zrušil uznesenie odvolacieho súdu, resp. aby zmenil uznesenie odvolacieho súdu, tak, že návrhu na prerušenie vyhovie.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že súhlasia s právnym názorom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, považujú ho za správny a vydaný na základe správneho právneho posúdenia predmetnej procesnej otázky. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol s priznal žalobcom trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil

vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže napadnutým je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania vyvodit' z týchto ustanovení.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. a tiež so zreteľom na námietku dovolateľa sa dovolací súd zaoberal aj tým, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významné tvrdenie účastníka o tom, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 O.s.p., ale len zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

Žalovaný netvrdil, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je opodstatnená námietka žalovaného týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového

a odvolacieho súdu, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia.

Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p. zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalovaného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nebolo potrebné prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

Žalovaný ďalej namieta aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2013

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová